

Позоришта примитивних народа

Посветити прво поглавље истројије позоршта – примитивним – народима може значити да се заступа мишљење како се та историја и историја културе и цивилизације уопште, развијају по јединственој линији, од предпостављених – почетака – до привремено постављене највише тачке успона, достигнуте у срцу савремености. Тиме се, с једне стране, прећутно предпоставља да до тог развоја долази истовремено са напредком технике, боље речено с порастом човекове способности да управља силама природе и да их користи а, са друге стране, да у сваком тренутку људског развоја, а у њему, као у прстеновима на дебло обореног дрвета, присутне све његове фазе. Стога – примитивац – који је наш савременик, нема историју, али представља прву степеницу оних лествица на чијем се врху налази западна цивилизација. Приликом оцењивања људског напретка дозвољено нам је да се руководимо оваквим мерилом, као и безбројним другим мерилима, али су сва она подједнако произвољна и непотпуна. Такво расуђивање нас спречава да признамо како су друштва, чија је спољна структура у недовољној мери подвргнута променама, у суштини обнављају, како изнутра тако и споља, кроз, кроз међусобне односе, па у неким облицима пантомима и предства пигмеја видимо да су приказани и црнац Бениту и бели експлататор, што не могу бити изворне те теме те културе. Али управо такав наћин процењивања може да нас спречи, што би било много горе, да схватимо баштину културе и човечанствокоја, иако се разликује од наше, није мање вредна и племенитија. Признати те вредности, али не у бесмисленом покушају да се у име њих заустави напредак наше цивилизације, већ да се она обогати у суочавању с другим и од ње различитим цивилизацијама, била је заслуга великих савремених струјања у области културе. Међу њима, како ћемо видети, незаостаје ни авангардно позориште и наравно ново антрополошка школа која признаје за великог претечу Жана Жака Русоа. Управо је он изјавио да позориште мора ићи из скученог простора једног стања да би се претворио у велику, заједничку светковину, како се то дешава у многим, такозваним примитивним друштвима.

Дакле приближити се позоршћу – примитивних – народа за нас заиста не значи приближити се прапочецима позоришта, већ облицима који се од њега разликују, за које се знало раније, тако да онај који је навико да седи у мрачној дворани, пред професионалним глумцима који тумаче одређен текст, може сазнати какви су елементи структуре тог независног појма који обично уклапамо у реч – позориште -. Неоспорно је да се богатство и разноврсност тих облика не може описати у једном кратком поглављу, а с обзиром на садашњи степен нашег сазнања, ни у опширној студији.

Ако под појмом позориште не подразумевамо само изражајну, језичку и културну, већ и друштвену и организациону страну те појаве, да би се схватило како је она уклопљена у једну одређену људску скупину важно сазнати – када – она долази до израза. Код многих народа, првенствено оних који се баве земљорадњом, позоришне игре, у којима учествује цела заједница, приређује се приликом смене годишњих доба. Та веза, у одрђеном случају, недвосмислено добија значајне обреде и жртве, пошто је приказивању циљ слављење обнове циклуса од чије правилности зависи опстанак заједнице.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com